

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

9. De Voti essentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80586](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80586)

lum voti: vnde qui potest à voto. absolvere, à iuramento etiam de eadem re. emissio absolvere potest. D. Tho. 2. 2. q. 89. a. 9. ad 3. Sayr. in clau. l. 5. c. 8. n. 9. Filluc. tr. 2. 5. c. 9. q. 9. Bonae. de iuram. q. 1. pun. 17. num. 11.

54
Prælati Regulares circa suos subditos, & qui Ordinum Mendicantium privilegia fruuntur dispensare in iuramento possunt.

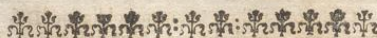
Prælati Regulares exempti ab Ordinario circa suos subditos in iuramentis dispensare possunt, sicut Episcopi. Imò etiam omnes confessores Ordinum Mendicantium, & alij Confessores Regulares, qui Ordinum Mendicantium privilegiis fruuntur, ex privilegio Innocentij VIII. & Eugenij IV. possunt dispensare in omnibus votis, in quibus possunt Episcopi: & consequenter in omnibus iuramentis, iuxta supra traditam rationem. Manu. p. 1. sum. c. 191. n. 10. Arag. 2. 1. q. 88. a. 12. Sanch. l. 4. sum. c. 51. n. 8. Sayr. in clau. l. 5. c. 8. n. 10. Porro privilegium Innocentij fuit tantum viæ vocis oraculum, & idèd hoc tempore annullatum per Bullam Urbani VIII.

55
Dispensans in iuramento sine causa, peccat, & in foro conscientie non est valida dispensatio.

Dispensans in iuramento sine causa rationabili peccat: nec in foro conscientie valida est dispensatio. Quia respectu illarum rerum, quæ exiure diuino, seu naturali pendunt, non habet summus Pontifex supremam potestatem, sed tantum dispensatoriam, quæ data est in Ecclesiæ ædificationem, & non in destructionem. Causa verò dispensandi in iuramento elicienda est, vel ex gravitate operis, & imbecillitate iuratis: vel ex diminuta operis utilitate: vel respectu boni communis: & quæcunque causa sufficiens ad dispensandum in vo is, sufficit etiã ad dispensandum in iuramentis. Certè quòd causa nò est sufficiens, ad dispensandum, potest iuramentum partim relaxari, & partim commutari, habita causæ ratione. D. Tho. 2. 2. quest. 88. art. 12. ad 2. Caiet. ibi. Sanch. l. 3. cap. 19. numer. 4. Valent. 2. 2. d. 6. quest. 7. pun. 4. Sylui. 2. 2. quest. 88. art. 12. concl. 4.

56
Causa iusta dispensandi in iuramento, quamvis sit in fauorem tertij emissum.

Denique causas iustas relaxandi iuramentum quamvis emissum sit in fauorem tertij, recenseo. Prima est, si metu, vel fraude sit extortum. Secunda, si alia iniustitia intercessit, vt cum usurarius exigit iuramentum de usuris soluendis: vel quando quis in contractu grauitèr est læsus, & coactus, illum iuramento confirmare, vel non aduertens læsionem spontè confirmauit. Tertia, in iustam penam, quando is, cui præstitum est iuramentum est, meretur, vel quia iniquè exegit, siue quia commisit aliquid ob quod meretur bonis spoliari; vel quia contumax in Ecclesiâ obicitur. Quarta, si bonum commune id postulare videatur. Lessi. l. 2. c. 42. dub. 1. n. 6. Sylui. 2. 2. q. 8. a. 12. concl. 4. Bonae. de iuram. q. 1. pun. 17. num. 8.

DE VOTO.

CAPVT IX.

De Voti essentia.

57
Voti definitio. Et vis particula.

OTVM est Promissio Deo facta deliberatè, de meliori bono. Prima definitionis particula Promissio significat, votum non esse nudum propo-

tum boni operis in Dei honorem præstanti absque obligationis necessitate: etenim promissio si verè, & non fictè fiat, procedit ex voluntate se obligandi, ita vt promissario, id est, Deo ius acquirentur. Quod adeo est verum, vt si quis ignorans vim, & essentiam voti, velit vouere, non autem obligationem voti contraheret: re vera nec voueat, nec obligetur. Quia incogniti nulla voluntas: & error circa substantiam, ac essentiam rei vitiatur actum. Sanch. l. 1. de matr. d. 9. num. 3. & l. 4. sum. cap. 1. numer. 27. Suar. l. 1. de voto, cap. 3. numer. 3. & 7. Valent. 2. 2. d. 6. quest. 6. pun. 1.

Si vouens animum se obligandi, ac verè vouendi habeat: licet non implendi, sed præuaricandi votum: nihilominus vota adstringuntur. Quia sicuti re ipsa accidere potest, vt aliquis castitatis voto obstrictus sit, castitatem tamen non seruaret: etiam hæc Deo voluntate separari possunt, vt aliquis voto obligatus esse velit ad castitatem seruandam, non tamen obligationi satisfacere. Sanch. l. 4. sum. c. 1. n. 2. 3. Sorus l. 7. de iust. q. 1. a. 2. Arag. 2. 2. q. 88. a. 1. concl. 3. Nauar. sum. c. 12. n. 27. Medina. l. 2. insiuit. cap. 14. §. 6. Suar. l. 1. de voto, cap. 4. fine.

Altera definitionis particula, Deliberatè, dicit, ad votum, sicuti & ad quamlibet aliam promissionem, quæ obligationem pariat, requiri voluntatis consensum. Vnde colligitur votum validum non esse, quod ex subitaneo motu, vel animi passione iudicium, ac deliberationem perturbante, concipitur. Quia cum talianimi perturbatione ac indeliberatione neque mortaliter solet delinqui. Tanta autem animi deliberatio requiritur, ac sufficit ad taliter peccandum. Quapropter sicut ad peccatum mortale, ita & ad votum requiritur plena deliberatio intellectus. Palud. in 4. d. 38. q. 1. D. Antonin. p. 2. tit. 11. c. 2. ante §. 1. Nauar. sum. c. 12. n. 26. & 27. Sanch. l. 1. de matr. d. 8. n. 5. & l. 4. sum. c. 1. n. 2. Moli. 2. 2. de iust. d. 267. Suar. l. 1. de voto cap. 9.

Hinc colligo votum editum ex ignorantia siue errore tollente voluntarium, nullius roboris esse. Moneo tamen duplicem esse ignorantiam, aliam negatiuam positiuam aliam. Si ignorantia negatiua sit circa rei promissæ substantiam irritum est votum. Quia incogniti nulla est voluntas. Si autem solum sit circa accidentalialia rei promissæ, validum votum erit. Quia cum accidentalialia, seu circumstantiæ sint cõnexæ rei promissæ: ideo qui hanc voluntarie vouet, illas etiã consequenter vouisse cõtetur. Porro ignorantia positiua, siue error positiuus impedit voti valorè, nò tantum si circa substantialia rei promissæ versetur: sed etiã si circa accidentalialia, quæ secundum falsam voluntatis existimationem notabiliter obiectum immutat. Exemplum exhibeo ex Laymano citando: Ordinem Carthusianorum te voues ingressurum, existimans, in eo permissum esse carnibus vesci, ita vt talis error sit antecedens, siue causa vouendi, quia eo seposito, minime voueres: voto non obligaris. Quia Religionem illà hand absolute vouisti, sed vt tali conditione afficta: quæ licet sit accidens obiecti, seu rei promissæ materialiter: pertinet tamen quodammodo ad substantiam obiecti formaliter, siue pro

Secl. I. De Precepto II. Recept. Sentent. 112

pro ut est in vouentis intentione. Laym. l. 4. tract. 4. ca. 1. num. 5. Suar l. 1. de voto. c. 11. Sanch. l. 4. sum. cap. 1. num. 4. Excipio votum professionis solemnis, quod instat matrimonij carnalis ob nullum errorem ad substantiam rei promissæ non pertinentem, infirmatur. Idem dixerim de votis simplicibus Societatis Iesu, quippe per quæ veri Religiosi constituuntur, & quasi spirituale cum Christo Domino matrimonium contrahimus, ut Santius citatus edocuit.

61 Tertia diffinitionis particula *Deo facta* significat, votum, si propriè sit loquendum, soli Deo fieri, cum sit actus latriæ, suæ Religionis, qua solùm Deū colimus. Quod si passim apud Doctores legas Sanctis, seu beatis in cælo vota nuncupari: duobus id modis expoluerim. Primò ad eum modum quo dici etiam solet, Tempia & altaria sanctis dedicari: quia Deo dicantur in honorem, seu memoriam sanctorum. Secundo promissio immediatè ipsi Sancto fieri potest ad honorem eius, & testificationem gloriæ, ac beatitudinis ipsius: tunc verò talis promissio sacra quidem est, & ad Dei cultum ordinata: sed non est propriè votum neque elicitive à virtutè Religionis, sed dulci, suæ obseruantie. Suar l. 1. de voto. c. 16. m. 9. & 17. Vbi addit, in quibusdam Religionibus dici: *Voueo Deo, B. Mariæ, & Sanctis*. Quod quidem eum sensum habere crediderim: Voueo Deo coram B. Virgine, & sanctis tanquam testibus, & aduocatis. Quarta demum diffinitionis particula, *De meliori bono*, materiam voti significat, de quo mox differemus.

CAPVT X.

De Materia voti.

62 **M**ateria nominè intelligo remotè res ipsas, quas ob honorem Dei nos facturos, aut omisso promittimus, proximè verò ipsam nostram operationem, seu omissionem Deo promissam: v. gr. Voueo, me elemosynam largitum, ieiunaturum, non blasphematurum. Triplicem conditionem ad materiam voti requiri affirmo. Prima est, ut posita sit in vouentis potestate. Vnde colligò, factum alienū voueri non posse. Quia in vouentis potestate non est. Nec factum moraliter impossibile naturaliter. Quare irritum est votum nunquam venialiter delinquendi ob moralem eius impossibilitatem.

63 Secunda est, ut materia voti sit opus moraliter bonum. Quare opus seu diuina seu humana lege prohibitum, non potest cadere sub votum. Quia cum homini sit illicitum, Deo autem ingratum, non est capax promissionis, seu obligationis: ac consequenter nullum est votum rei malæ. Tolet. l. 4. c. 17. n. 1. Quærit autem, quale peccatum sit, rem malam Deo vouere: Dupliciter delinquit is, qui rem malam Deo vouet, proposito exequendi: videlicet, nõ tantum contrà iusticiam, aliã nve virtutem, cui opus promissum secundum se aduersatur, sed etiam contrà Religionem: & quidem mortaliter, si peccatum mortale Deo quis promittat, se patratum: venialiter verò, si veniale. Syluest. v. votum. q. 4. Sotus de iust. l. 1. q. 1. art. 3. MacElcob. & Mend. Theol. Moral. To. 1. p.

na 10. 1. sum. c. 94. contr. 1. Tolet. citat. Caiet. v. Votum. art. 2. Armil ibi, num. 1. Less. l. 1. cap. 40. num. 37. Sanch l. 4. sum. c. 6. n. 9. Hi tamen excipiunt, si quis peccatum veniale Deo promittat, quasi ipsi placeat, & acceptum sit; fore hanc irrisumem Dei, & peccatum blasphemie mortalis.

Finis quidem est, vna ex præcipuis circumstantiis, quæ votum assolent vitare: Alius autem est finis rei promissæ, alius verò ipsius vouentis. Prioris prauitas, cum se teneat ex parte obiecti, vitat materiam voti, & consequenter ipsum votum. Non sic prauitas finis posterioris votum infirmat. Quia tenens se duntaxat ex parte voluntatis, quam ad vouendum impellit, ipsam voti materiam, & reliqua substantialia, bona, & integra relinquit. Exemplum exhibeo: si aliquis vouit, se elemosynam daturum ad vanam gloriam captandam, ita ut elemosynæ largitio faciendæ, & vanæ gloriæ causa: nulla oritur obligatio voti. Quia malum est, elemosynam impertire causa instantiæ. Qui autem gloriæ aucupandæ gratia coram aliis vouit, se elemosynam largitum, is rem bonam vouit, quamvis malè: idcircoque voti religione teneatur. Layman l. 4. tract. 4. cap. 2. num. 1. Caiet. 2. 2. quest. 88. art. 2.

Opus ex se indifferens non potest esse materia voti, nisi bono, & congruo fine cohereretur. Quia tale opus in indiuiduo hoc ipso malum est: nam otiosum, & sine debito destitutum. Deinde etsi actum indifferenter in indiuiduo malum non esse: quia tamen vanus, & inutilis est, ideo votum de huiusmodi operè deridendum potius, quam seruandum. Vnde irrita sunt vota non nendi, die Sabbati in Deiparæ honorem. Non vescendi capite bouino in honorem D. Ioannis Baptistæ decollati: Non comedendi in festo S. Laurentij carnes assas; si interim vouenti facultas relinquatur aliis feruilibus operibus eodem die se occupandi, vel aliis carnibus vescendi. D. Antonin part. 2. tit. 11. cap. 2. §. 4. Angel v. Votum. §. 5. Caietan. 2. 2. q. 8. art. 1. Medi. l. 1. in finit. cap. 14. §. 6. Nauar. sum. cap. 12. num. 28 & 37. Tolet. l. 4. cap. 17. num. 14. Sanch. l. 4. sum. c. 7. num. 6. Azor. l. 1. cap. 14. quest. 5. Certè eiusmodi abstinentiæ ad Diuos honorandos congruæ non sunt, sed potius superstitiosæ.

Opera bona, quæ sub præcepto sunt, possunt esse materia voti. Quia cum necessitas præcepti non est simpliciter dicta, sed solum ex suppositione finis, si homo à peccato declinare, vel animæ salutem seruare aut consequi velit: ac proinde voluntas simpliciter libera maneat, ad opus faciendum, vel omittendum: poterit ea magis determinari, & obligari per votum. Si quidem nihil obstat rem eandem ex diuersis obligationum capitibus esse debitam: & debitorem: pluribus ac diuersis vinculis adstringi. D. Thom. 2. 2. quest. 85. artic. 2. in corpo. Laym. l. 4. tractat. 4. capite 2. numero 9. & alij communiter.

Votum rei bonæ, sed propter finem temporalem seu indifferenter non est validum si finis omnino indifferens sit ipsius rei promissæ, principalis, ac totalis: verbi gratia si quis

64 Finis est omnis ex præcipuis circumstantiis, quæ votum assolent vitare: Alius autem est finis rei promissæ, alius verò ipsius vouentis.

65 Opera bona aliis præcepta possunt esse voti materia.

66 Votum rei bonæ, sed propter finem

K 3 voueat